

“ *Hvorfor er det vigtigt at spørge om mulig graviditet?* ”

Særlige forholdsregler kan være nødvendige for gravide patienter

Risikoen for skadevirkninger på grund af ioniserende stråling er højere for **ufødte børn, især i de første måneder af graviditeten**. Det er vigtigt at spørge specifikt, om patienten er eller kan være gravid. I nogle tilfælde kan det være bedst at udsætte en billeddiagnostisk undersøgelse eller overveje en alternativ undersøgelsesmetode for at beskytte fosteret.

Medmindre det er livsnødvendigt, eller der f.eks. er tale om en ulykke, bør CT-scanninger og røntgenbilleder af maven/bækkenområdet normalt vente til slutningen af graviditeten. Hvis det ikke er muligt, og undersøgelsen skal udføres, skal alle nødvendige forholdsregler tages for at minimere dosis til fosteret.

Tal med dine patienter om det!

At undgå eller udskyde røntgen eller skanning kan være til den gravide patients bedste!

Fordele for patienterne

- De undgår at blive udsat for unødvendig stråling og en potentiel risiko for det ufødte barn
- De får særlig opmærksomhed, der sikrer, at de får den undersøgelse, der giver mindst mulig eller ingen stråledosis

Hvilke oplysninger har radiologerne brug for?

Oplys specifikt om bekræftet eller mulig graviditet i henvisninger til undersøgelser af maven / bækkenområdet. Vær særligt opmærksom ved henvisninger til højdosis-undersøgelser (fx CT-scanninger). I mange tilfælde kan radiologen ændre undersøgelsen for at begrænse eller undgå udsættelse for ioniserende stråling. Tal med radiologen, inden du henviser. Det sikrer den mest hensigtsmæssige undersøgelse.

Hvordan kan du tale om røntgen og skanning med dine gravide patienter?

Selv hvis stråledosis er lav, er der højere risiko ved at eksponere et ufødt barn for røntgenstråling end en voksen. Det ufødte barns væv er under hastig udvikling, og celleskader i vævet kan føre til kræft, afhængigt af hvor meget stråling, barnet udsættes for, og på hvilket tidspunkt i graviditeten, det sker. I tilfælde af usædvanligt høje doser (som en enkelt diagnostisk undersøgelse yderst sjældent kan give anledning til) kan der forekomme væksthæmning, misdannelser og hjerneskade¹.

1. Kilde: <https://www.unscear.org/unscear/en/publications/radiation-effects-and-sources.html> Mere information: <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2023/Str%C3%A5lebeskyttelse/Graviditet-og-ioniserende-straaing.ashx>

Tal med dine patienter om det!